

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2To/1/2021
Identifikačné číslo spisu:	9518100274
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:9518100274.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Petra Kaňu, v trestnej veci obžalovaného Q. Š. pre zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona účinného do 30. júna 2016 a iné, na verejnom zasadnutí konanom 28. marca 2023 v Bratislave, o odvolaní obžalovaného Q. Š. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu zo 6. októbra 2020, sp. zn. PK-1T/32/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku napadnutý rozsudok sa zrušuje vo výroku o treste obžalovaného Q. Š..

II.) Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obžalovanému Q. Š., nar. XX. B. XXXX vo Z. G. E.,
trvale bytom A. T. XXX/X, č. b. 4, Z. G. E.,

sa ukladá:

Podľa § 225 ods. 4, § 42 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. j) a § 37 písm. h) Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov.

Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona sa výkon trestu odňatia slobody obžalovanému podmienčne odkladá a zároveň sa ukladá probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona súd obžalovanému Q. Š. ustanovuje skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov.

Podľa § 51 ods. 2, ods. 4 písm. h) Trestného zákona súd ukladá obžalovanému Q. Š. ako súčasť probačného a mediačného dohľadu povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom výchovnému programu, súčasťou ktorého bude v skúšobnej dobe účasť na jednej prednáške alebo obdobnom vzdelávacom podujatí týkajúcej sa témy zaobchádzania s finančnými prostriedkami poskytovanými zo zdrojov Európskych spoločností, ako aj povinnosť zúčastniť sa ako verejnosť jedného hlavného pojednávania Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, či už v Pezinku, alebo v Banskej Bystrici, až do vyhlásenia rozsudku v trestnej veci vedenej pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1 a nasl. Trestného zákona, a to na vlastné náklady

obžalovaného.

Podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona súd obžalovanému ukladá aj povinnosť nahradiť počas trvania skúšobnej doby Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, so sídlom Špitálska 4, 6, 8, Bratislava, IČO: 00 681 156, spôsobenú škodu vo výške 84 120,- eur.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušuje sa výrok o treste uložený obžalovanému Q. Š.F. rozsudkom Špecializovaného trestného súdu z 13. septembra 2019, sp. zn. BB-5T/3/2019, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. júla 2020, sp. zn. 3To/11/2019, ktorým bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 4 rokov a súčasným uložením probačného dohľadu nad správaním obžalovaného v skúšobnej dobe, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred súdom I. stupňa

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu zo 6. októbra 2020, sp. zn. PK-1T/32/2018, bol obžalovaný Q. Š. uznaný za vinného zo zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona účinného do 30. júna 2016 a zo zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

prostredníctvom svojej manželky Mgr. W. Š., ako druhého konateľa spoločnosti C.-Z., s. r. o., so sídlom Z. G. E., V. XXXX, IČO: XX XXX XXX (ďalej len „C.-Z.“), 8. októbra 2010 za spoločnosť C.-Z., ako prijímateľ, uzatvoril s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVaR SR“) v zastúpení Slovenská implementačná agentúra (ďalej len „SIA“) Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č.: J., predmetom ktorej bola úprava zmluvných podmienok, práv a povinností zmluvných strán pri poskytnutí NFP na realizáciu aktivít projektu „Podpora zamestnanosti a rozvoj ľudských zdrojov v spoločnosti“, kód ITMS: XXXXXXXXXXXX. Podľa zmluvy o poskytnutí NFP sa poskytovateľ zaviazal poskytnúť prijímateľovi nenávratný finančný príspevok do výšky 95 % z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu, t. j. 189.711,33 Eur, a prijímateľ sa zaviazal použiť nenávratný finančný príspevok výlučne na úhradu celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu, projekt zrealizovať riadne a včas, najneskôr do 30. septembra 2012. Na základe žiadostí o platbu (ďalej len „ŽoP“), podaných obvineným Q. Š. za C.-Z., bol zo strany poskytovateľa Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v zastúpení Sociálna implementačná agentúra, poukázaný na účet spoločnosti C.-Z. nenávratný finančný príspevok (ďalej len „NFP“) v celkovej výške 107.932,50 eur, a to

- dňa 28. februára 2011 v sume 37.900,- eur ako zálohová platba č. 1 pozostávajúca zo zdrojov Európskeho spoločenstva (ďalej len „ES“) vo výške 32.215,- Eur a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky (ďalej len „ŠR SR“) vo výške 5.685,- eur,
- dňa 29. marca 2012 v sume 34.532,50 eur ako priebežná platba č. 4, pozostávajúca zo zdrojov ES vo výške 29.352,62 eur a zo ŠR SR vo výške 5.179,88 eur,
- dňa 9. októbra 2012 v sume 35.500,- eur ako zálohová platba č. 5, pozostávajúca zo zdrojov ES vo výške 30.175,- eur a zo ŠR SR vo výške 5.325,- eur, ktoré mal obvinený Q. Š. použiť výlučne na úhradu celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít, pričom oprávnenými výdavkami sú len skutočne vynaložené, odôvodnené a riadne preukázané výdavky prijímateľa schválené poskytovateľom, ktoré súvisia s realizáciou projektu v rámci oprávneného obdobia:
- tvorby dvoch nových pracovných miest so zamestnancami vybratými na základe personálneho screeningu,

- vykonanie školení pre novoprijatých, aj 15 súčasných zamestnancov firmy C.-Z., s. r. o., V. XXXX, XXX XX Z. G. E., na témy: zvládanie stresu na pracovisku, komunikačný tréning a tímová spolupráca, kurz produktivity a organizácie práce, kurz manažmentu v cestovnom ruchu, kurz anglického jazyka, starostlivosť o zákazníka v sektore služieb, školenie informačných zručností.

Následne obvinený Q. Š. za spoločnosť C.-Z., aby zdokladoval použitie finančných prostriedkov z poskytnutých zálohových platieb 107.932,50 eur (37.900 + 34.532,50 + 35.500), podal na Sociálnu implementačnú agentúru postupne tieto žiadosti o platbu:

- dňa 31. mája 2011 žiadosť o platbu č. 2 - zúčtovanie zálohovej platby (č. l. 456/11. zväzok) na sumu deklarovaných výdavkov 39.870,- eur, ku ktorej ako nutné prílohy pripojil:

- faktúru č. FV-38/2011 z 25. marca 2011 dodávateľa C. - C., Z., E., s. r. o., na sumu 1 200,- eur za vykonanie personálneho screeningu,

- faktúru č. FV-71/2011 z 24. mája 2011 dodávateľa C. - C., Z., E., s. r. o., na sumu 20.730,- eur za vykonanie kurzu produktivity a organizácie práce pre 5 skupín osôb, spolu s prezenčnými listinami lektora produktivity a organizácie práce B. Z. v dňoch 1. marca 2011, 2. marca 2011, 3. marca 2011, 7. marca 2011, 8. marca 2011, 9. marca 2011, 14. marca 2011, 15. marca 2011, 16. marca 2011, 17. marca 2011, 21. marca 2011, 22. marca 2011, 23. marca 2011, 24. marca 2011, 26. marca 2011, 28. marca 2011, 30. marca 2011,

- faktúru č. FV-73/2011 z 25. mája 2011 dodávateľa C. - C., Z., E., s. r. o., na sumu 20.730,- eur za vykonanie kurzu zvládanie stresu na pracovisku pre 5 skupín osôb spolu s prezenčnými listinami v dňoch 3. mája 2011, 4. mája 2011, 5. mája 2011, 6. mája 2011, 9. mája 2011, 10. mája 2011, 11. mája 2011, 12. mája 2011, 13. mája 2011, 14. mája 2011, 16. mája 2011, 17. mája 2011, 18. mája 2011, 19. mája 2011, 20. mája 2011, 23. mája 2011, 24. mája 2011, 25. mája 2011 lektora Ing. P. K., v dňoch 28. marca 2011, 29. marca 2011, 19. apríla 2011, 20. apríla 2011, 21. apríla 2011, 28. apríla 2011 lektora J. O. a dňa 29. apríla 2011 lektorky B. Z.,

- dňa 5. decembra 2011 žiadosť o platbu č. 3 (doručená 13. decembra 2011) - zúčtovanie zálohovej platby na sumu deklarovaných výdavkov 20.730,- eur, ku ktorej ako nutné prílohy pripojil:

- faktúru č. FV-71/2011 z 24. mája 2011 dodávateľa C. - C., Z., E., s. r. o., na sumu 20.730,- eur za vykonanie kurzu produktivity a organizácie práce pre 5 osôb nezúčtovaných z predchádzajúcej žiadosti o platbu č. 2, spolu s doplneným pracovným výkazom lektora B. Z., a s prezenčnými listinami z kurzov produktivity a organizácie práce z marca XXXX,

- 13. decembra 2011 žiadosť o platbu č. 4 kód žiadosti XXXXXXXXXXXX 504 priebežná platba na sumu deklarovaných výdavkov 44.820,- eur, ktorú následne nahradil žiadosťou o platbu č. 4 z 21. decembra 2011, prijatú Sociálnou implementačnou agentúrou 16. februára 2012 na sumu deklarovaných výdavkov 37.350,- eur, ku ktorej ako nutné prílohy pripojil:

- faktúru č. FV-72/2011 zo dňa 24. mája 2011 od dodávateľa C. - C., Z., E., s. r. o., na sumu 20.730,- eur s DPH za vykonanie kurzu manažment v cestovnom ruchu, spolu s objednávkou, pracovným výkazom lektora Ing. P. K. za máj 2011, lektorky B. Z. za marec, apríl 2011 lektora J. O. za marec, apríl 2011 (č. l. 684-692/11.), a prezenčnými listinami z kurzu manažment v cestovnom ruchu v dňoch 4. marca 2011, 5. marca 2011, 11. marca 2011, 12. marca 2011, 18. marca 2011, 19. marca 2011, 25. marca 2011, 30. marca 2011, 31. marca 2011, 18. apríla 2011, 26. apríla 2011, 27. apríla 2011, 30. apríla 2011, vykonaným lektorom J. O., z kurzu manažment v cestovnom ruchu v dňoch 2. mája 2011, 7. mája 2011, vykonaným lektorom Ing. P. K.,

- faktúru č. FV-74/2011 zo dňa 30. mája 2011 od dodávateľa C. - C., Z., E., s. r. o., na sumu 20.730,- eur s DPH za vykonanie kurzu komunikačný tréning a tímová spolupráca, spolu s objednávkou, pracovným výkazom lektorky B. Z. za marec, apríl 2011, pracovným výkazom lektora J. O. za marec, apríl 2011, a prezenčnými listinami z kurzu komunikácia a tímová práca v dňoch 13. február 2011, 20. marca 2011, lektorky B. Z. z kurzu komunikácia a tímová práca v dňoch 27. mája 2011, 28. mája 2011, vykonaným lektorom Ing. P. K. za lektora O. L., z kurzu komunikácia a tímová práca v dňoch 1. marca 2011, 2. marca 2011, 3. marca 2011, 7. marca 2011, 8. marca 2011, 9. marca 2011, 10. marca 2011, 14. marca 2011, 15. marca 2011, 16. marca 2011, 17. marca 2011, 21. marca 2011, 22. marca 2011, 23. marca 2011, 24. marca 2011, 26. marca 2011, vykonaným lektorom J. O..

Kurzy produktivity a riadenia práce, zvládanie stresu, komunikácia a tímová práca a manažment v cestovnom ruchu lektorkou B. Z., Ing. P. K., J. O., dodané dodávateľom firmou C. - C., Z., E., s. r. o., vo vykázanom rozsahu však neboli vykonané, administratívne boli o nich len vyhotovené doklady, osoby

B. Z., J. O. ani Ing. P. K. uvedené témy neprednášali, v uvedených dňoch neboli vo Z. G. E., osoby cieľovej skupiny sa týchto školení nezúčastnili a prezenčné listiny o účasti na školeniach podpísali v inom čase, na iných miestach na pokyn obvineného Q. Š., rovnako ako so žiadnymi zamestnancami firmy C.-Z. nebolo vykonané žiadne tipovanie na vhodnosť pozícií v rámci personálneho screeningu, ale boli prijatí priamo do pracovného pomeru, po samotnom oslovení obvineným Q. Š..

Obvinený Q. Š. takto konal v rozpore s príslušnými ustanoveniami uzatvorenej Zmluvy o poskytnutí NFP a § 19 a § 31 odsek 1 písm. a), písm. n) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keďže vyplatené zálohové platby v žiadostiach o zúčtovanie zálohových platieb dokladoval takými dokladmi, ktoré neboli v súlade so skutočnosťou a nespĺňali podmienky schváleného projektu „Podpora zamestnanosti a rozvoj ľudských zdrojov v spoločnosti“ predstieral vykonanie školení, ktoré vykonané neboli, na prezenčných listinách o nich zabezpečoval podpisy svojich zamestnancov a navyše predložil spolu so žiadosťami o platbu nepravdivé doklady o vykonaných školeniach a personálnom screeningu, čím uvedeným konaním spôsobil škodu Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky vo výške 84.120,- eur (1.200 + 20.730 + 20.730 + 20.730 + 20.730), z čoho suma 71.502,- eur predstavuje prostriedky Európskych spoločenstiev a suma 12.618,- eur predstavuje prostriedky štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Za to mu Špecializovaný trestný súd uložil podľa § 225 ods. 4, § 42 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. j) a § 37 písm. h) Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd obžalovaného zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona Špecializovaný trestný súd zrušil výrok o úhrnnom treste odňatia slobody vo výmere 3 rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 4 rokov a súčasným uložením probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe, ktorého súčasťou je povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom výchovnému programu, súčasťou ktorého bude v prvých dvoch rokoch skúšobnej doby účasť na jednej prednáške alebo obdobnom vzdelávacom podujatí týkajúcom sa témy zaobchádzania s finančnými prostriedkami poskytovanými zo zdrojov Európskych spoločenstiev, ako aj povinnosť zúčastniť sa ako verejnosť jedného hlavného pojednávania Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, či už v Pezinku alebo v Banskej Bystrici, až do vyhlásenia rozsudku v trestnej veci vedenej pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 a nasl. Trestného zákona, a to na vlastné náklady obžalovaného, uložený rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. júla 2020, sp. zn. 3To/11/2019 v konaní Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-5T/3/2019. Rovnako tak zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku obžalovanému uložil aj povinnosť nahradiť spôsobenú škodu poškodenému Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky vo výške 84.120,- eur.

Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku Špecializovaný trestný súd odkázal poškodené Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces.

II.

Odvolanie

a vyjadrenia k nemu

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný Q. Š. ihneď po jeho vyhlásení, priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní. Zahlásené odvolanie odôvodnil prostredníctvom obhajcu JUDr. Petra Gdovinu písomným podaním z 31. decembra 2020, v ktorom uviedol, že vo svojej výpovedi veľmi obsiahlo a podrobne opísal, čo ho viedlo k tomu, aby požiadal o nenávratný finančný prostriedok v rámci

uvedeného projektu. Nemal skúsenosti so zložitou byrokratickou prípravou projektu a z tohto dôvodu si ho dal vypracovať pani Jarošovou, ktorá bola v regióne známa, že je schopná takéto projekty pripraviť a uskutočniť, pričom jej plne dôveroval, pretože nemal časový priestor ani dostatočné vedomosti a skúsenosti s týmito projektami. Samotnú zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ktorú podpísala konateľka spoločnosti C.-Z. Ing. W. Š., považuje obhajca obžalovaného ako osoba známa práva za neurčitú, nejasnú a nezrozumiteľnú, bez jasne stanovených záväzkov zmluvných strán. Jednotlivé ustanovenia zmluvy odkazujú na Všeobecné zmluvné podmienky k tejto zmluve, ktoré majú 58 strán a ktoré sú nepochopiteľné pre odborníka, nieto ešte pre radového občana. Z tohto dôvodu mu nie je zrejmé, ktoré konkrétne ustanovenia zmluvy v zmysle skutkovej vety napadnutého rozsudku porušil. Obžalovaný je toho názoru, že zo svojho pohľadu vykonal všetko, čo bolo v zmysle uzavretej zmluvy, ako aj podľa zákona potrebné na úspešné realizovanie celého projektu, pričom keďže v danom čase bol štatutárnym zástupcom viacerých obchodných spoločností a mal veľa rôznych podnikateľských aktivít, zabezpečil všetko potrebné, aby školenia prebiehali v súlade s dohodnutými podmienkami. Uzavretím zmluvy s firmou C. obžalovaný preniesol záväzok za riadne a včasné vykonanie týchto školení na uvedenú spoločnosť, ktorá následne poverila ich vykonaním Inštitút vzdelávania M. C. s.r.o. formou subdodávky. Za vykonanie predmetných školení v súlade s uzavretou zmluvou boli firme C. zaplatené všetky vystavené faktúry. Okrem toho obžalovaný za účelom zabezpečenia projektu zamestnal Ing. A., ktorý mal na starosti chod celého projektu, t.j. zabezpečenie zamestnancov na školení, zabezpečenie prezenčných listín a ich následnú sumarizáciu a odovzdanie projektovej riaditeľke pani W. na spracovanie žiadosti o platby.

To, že zámerom obžalovaného bolo len udržanie pracovných miest za účelom preškolenia vybraných zamestnancov na pracovné miesta v plánovanom hotelovom zariadení svedčí podľa jeho tvrdenia aj skutočnosť, že hoci v rámci Projektu bola aj možnosť refundácie miezd zamestnancov, túto nevyužil a ani to nemal v úmysle. Cieľom obžalovaného nebolo a ani nemohlo byť nejako sa obohatiť v rámci celého projektu, pretože za realizované školenia a riadenie projektu platil v zmysle vystavených faktúr priamo spoločnostiam C. a E. s.r.o. a až následne po schválení boli tieto platby refundované z poskytnutého príspevku.

Vo vzťahu k svedkom Ing. M. A. a B. O., na ktorých výpovediach Špecializovaný trestný súd založil výrok o vine, obžalovaný uviedol, že ich považuje za krajne nedôveryhodných a zlomyseľných, pretože obaja sú voči nemu nepriateľsky naladení, keďže ho nedôvodne obviňujú, že im nevyplatil mzdu, na ktorú majú nárok a z tohto dôvodu na neho podali aj viacero trestných oznámení. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo 17. apríla 2019, sp. zn. 13T/101/2017, bol obžalovaný po rozsiahлом dokazovaní podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku spod obžaloby pre trestný čin nevyplatenia mzdy a odstúpného oslobodený, pretože skutok, ktorý mal spáchať, nie je trestným činom. Odvolanie prokurátora proti tomuto rozsudku Krajský súd v Prešove uznesením zo 6. februára 2020, sp. zn. 8To/43/2019, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol. S poukazom na uvedené považuje obžalovaný výpovede oboch svedkov za nevierohodné a nepravdivé, pričom považuje za pozoruhodné, že nikto z ďalších účastníkov tréningov a školení tak tendenčne a zaujato voči nemu nevypovedal a svedkami uvádzané skutočnosti nepotvrdil. Bol to práve Ing. A., ktorý mal vo firme C.-Z. s.r.o. na starosti organizáciu školení a seminárov a ktorý bol za týmto účelom vo firme zamestnaný, čo potvrdila aj pani O.. Všetci ostatní svedkovia až na výnimky potvrdili, že sa školení zúčastňovali a tieto sa aj riadne konali, pričom po realizácii školení podpisovali prezenčné hárky, ako potvrdenia účasti na nich. Poukázal pritom na výpovede svedkov M. I., B. Q., C. Y., L. V., B.G. C., B. Š., Y. P., O. M., Q. Š., P. O., L. E., ktorá však zrejme nebola prečítaná na hlavnom pojednávaní, čo obžalovaný považuje za podstatnú chybu konania a porušenie jeho práva na obhajobu, L. E., G. O., B. C.Ž., A. A., Š. J., pričom poukázal na to, že ani z jednej z týchto výpovedí priamo nevyplýva, že by ich obžalovaný nútil, presviedčal alebo žiadal, aby podpisovali prezenčné hárky, ak sa na školeniach nezúčastňovali. Práve naopak, prikazoval im aby sa školení zúčastňovali. Svedkom nedával podpisovať prezenčné hárky, okrem jedného prípadu, svedkyne L. E., pri ktorej obžalovaný poukázal na to, že pri kontrole dokladov pri žiadosti o platbu zistil, že chýba jej podpis na prezenčnom hárku a po uistení Ing. A., že sa na školení zúčastnila, sa obžalovaný po ceste do Košíc zastavil v mieste jej bydliska a po tom, čo sa z jej úst osobne presvedčil, že na školení naozaj bola, jej dal podpísať prezenčný hárok.

Pokiaľ mu Špecializovaný trestný súd dával za vinu predloženie nepravdivých dokladov o personálnom screeningu, k tomu uviedol, že je pravdou, že vykonal pohovor s uchádzačmi o prácu sám, avšak podklady na jeho realizáciu mu boli zaslané z firmy C., ktorá si však svoju zmluvnú povinnosť riadne nesplnila. V záujme ďalšej realizácie projektu na základe podkladov, ktoré mu boli pre vykonanie personálneho screeningu zaslané, vykonal obžalovaný pohovor s uchádzačmi o zamestnanie, ktoré potom následne C. na základe vyplnených dotazníkov aj vyhodnotil. Podklady pre žiadosť o platbu preto podľa jeho názoru nemožno považovať za nepravdivé alebo sfaľované, pretože personálny screening v skutočnosti realizovaný bol a obžalovaný len vykonal pohovor s uchádzačmi o zamestnanie.

Obžalovaný taktiež nesúhlasí s tvrdením súdu, že firma C.-Z. s.r.o. nemala žiadne podmienky na vykonávanie vzdelávacích školení, tento záver nemá žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom dôvod, pre ktorý spoločnosť žiadala o takýto projekt, dostatočne vysvetlil vo svojom výsluchu a predložil o tom množstvo dôkazov, pričom jeho výpoveď nebola vykonanými dôkazmi vyvrátená ani spochybnená. Zo záverov súdu vyplýva, ako by on sám vymyslel a vytvoril schému s firmou C., ktorá cez spoločnosť E. s.r.o. a prostredníctvom Inštitút vzdelávania M. C. s.r.o. vylákala poskytnutie nenávratného finančného príspevku pre svoje nekalé účely, pričom takýto záver podľa jeho názoru nepreukazujú žiadne dôkazy a je to len subjektívny záver súdu. Z vykonaného dokazovania, najmä z výpovedí svedkov M. Š., Ing. E. T., E. O., O. O., Ing. M. O., Š. W. a najmä N. W. podľa jeho názoru vyplýva, že to bol práve obžalovaný, ktorý bol zo strany firmy C. a spoločnosti E. s.r.o. uvedený do omylu v otázke splnenia svojich zmluvných povinností ohľadom projektového riadenia celého projektu a vo vzťahu k rozsahu a kvalite školení, ktoré mali v zmysle uzavretých zmlúv realizovať.

Z uvedeného mu nie je zrejmé, ako je možné klásť mu za vinu, že školenia, ktoré mala dodať firma C. a ktoré mali vykonať lektori B. J., Ing. P. K. a J. O. neboli vykonané, pričom obžalovaný nemal možnosť poznať ich mená, nikdy ich nevidel, nestretol sa s nimi a dokonca ani o nich nepočul. Prezenčné listiny zo školení obžalovaný nevypracovával, nepripravoval ich a ani ich nevypisoval a preto mu nemožno pripisovať vinu za to, že sa takéto osoby objavili ako školitelia na prezenčných listinách pripravených firmou C.. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že mu nie je zrejmé, aký prínos majú tieto školenia pre ľudí, ktorí sa venujú stavebným prácam, potom sa treba zamyslieť, na aký účel takéto projekty vôbec sú a prečo by sa ľudia pracujúci v stavebníctve nemohli preškoliť napr. z anglického jazyka alebo na úplne inú profesiu, ak o to majú skutočný záujem.

S poukazom na uvedené je obžalovaný toho názoru, že svojím konaním nenaplnil objektívnu ani subjektívnu stránku trestného činu. Možno mu pripísať určitú naivitu pri realizácii Projektu, nezodpovednosť pri kontrolovaní svojich podriadených zamestnancov, ako aj zmluvných partnerov, ktorí mali na starosti samotnú realizáciu Projektu a priebeh školení, ale nemal žiaden, nieto ešte priamy úmysel porušiť záujem chránený Trestným zákonom.

Pokiaľ by odvolací súd napriek tomu dospel k záveru o spáchaní trestných činov, obžalovaný má za to, že trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov je neprimerane prísny a nezohľadňuje všetky okolnosti prípadu, s poukazom najmä na skutočnosť, že z realizovaných školení zamestnancov nemal obžalovaný ani spoločnosť C. - Z. s.r.o. žiadny prospech a nijako sa neobohatila na úkor finančných zdrojov Európskych spoločenstiev ani štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Vykonaným dokazovaním bolo v konečnom dôsledku preukázané, že prevažná väčšina školení sa riadne a v zmysle stanovených podmienok realizovala a určení zamestnanci sa ich aj zúčastnili. Vzhľadom na to je obžalovaný toho názoru, že z hľadiska generálnej, ako aj individuálnej prevencie by na ochranu spoločnosti a nápravu páchatelia postačil aj trest odňatia slobody, ktorý by bol odložený na maximálne možnú prípustnú skúšobnú dobu s probačným dohľadom, spolu s primeranými povinnosťami a obmedzeniami slúžiacimi k tomu, aby odsúdený viedol v budúcnosti riadny život.

Napokon, vo vzťahu k výroku o náhrade škody obžalovaný poukázal na to, že Špecializovaný trestný súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že rozhodovacia prax najvyššieho súdu je v tejto otázke nejednoznačná. Napriek tomu rozhodol o náhrade škody tak ako bola ustálená, t.j. vo výške 84 120,-

eur, s čím obžalovaný nesúhlasil a uvedené podľa jeho názoru nemá žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní alebo v platných právnych predpisoch. V predmetnej veci podľa jeho názoru nejde o náhradu škody uplatniteľnú v trestnom konaní, ale de facto o vrátenie protiprávne vylákaného nenávratného finančného prostriedku. V prípade preukázania predkladania neúplných, falšovaných, či nesprávnych dokladov, by poskytovateľ NFP bol oprávnený v zmysle článku 9 ods.2 bod 2.4 písm. h) VZP k Zmluve o NFP odstúpiť od zmluvy a v takom prípade by mal právo požadovať vrátenie poskytnutej čiastky NFP, ako aj právo na náhradu škody. Navyše, zo znenia skutku podľa obžalovaného vyplýva, že nie všetky školenia neboli realizované podľa podmienok zmluvy a teda nie je zrejmý rozsah skutočnej škody, resp. rozsah príspevku ktorý by mal byť vrátený. Z uvedeného podľa jeho názoru vyplýva, že rozhodnutiu o nároku na náhradu škody v predmetnom trestnom konaní bráni skutočnosť, že nejde o uplatňovanie nároku na náhradu škody, ale osobitného verejnoprávneho nároku na vrátenie poskytnutého nenávratného finančného príspevku, ktorého rozsah a obsah sa riadi príslušnými správnymi predpismi a Zmluvou.

S poukazom na uvedené obžalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

K odvolaniu obžalovaného sa vyjadrila prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky písomným podaním z 8. januára 2021, v ktorom uviedla, že odvolanie považuje za nedôvodné a navrhla ho podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuť, s poukazom na to, že súd v predmetnej veci správne zistil skutkový stav, ktorý následne aj správne právne kvalifikoval. Aj uložený trest považuje prokurátorka za spravodlivý a plne rešpektujúci zásady ukladania trestov podľa § 34 Trestného zákona, pričom s poukazom na predchádzajúce odsúdenia obžalovaného sa ukladajú súhrnný trest zdá ešte mierny, keďže obžalovanému bol pridaný iba jeden rok, avšak už nie je možný podmienený odklad výkonu tohto trestu.

Obžalovaný vo svojom odvolaní podľa prokurátorky nereaguje na súdom ustálené a preukázané skutočnosti, ktoré sú v rozpore s jeho tvrdeniami, že školenia prebiehali, boli riadne vykonávané a podpisované za účasti všetkých pracovníkov na mieste ich konania. Napadnutým rozsudkom obžalovaný nebol uznaný za vinného z toho, že nerealizoval žiadne školenia, ale že nerealizoval školenia uvedené v skutkovej vete, ktorých úhradu žiadal preplatiť poskytovateľom, konkrétne školenia lektorov B. Z., J. O., ako aj školenia Ing. P. K., ktoré údajne realizoval za lektora O. L..

Svedok M. Š., konateľ firmy T. M. C., na hlavnom pojednávaní vypovedal, že sám upozornil na to, že na školenia nikto nechodil alebo že účasť bola minimálna, skoro žiadna, avšak dostali pokyn, aby boli na školeniach vždy, bez ohľadu na účasť. Lektormi B. Z. a J. O. nemohli školiť, pretože takéto osoby nepozná a nie sú ich lektormi. Uvedená výpoveď podľa prokurátorky korešponduje s výpoveďou svedkyne N. O., ktorá uviedla, že ak aj nejaký lektor prišiel, chvíľu posedel, prečítal Hospodárske noviny a šiel, pretože školiť aj tak nebolo koho. K tvrdeniu obžalovaného, že nad rámec zmluvných a zákonných povinností zamestnal za účelom riadenia projektu aj Ing. A., prokurátorka uviedla, že obžalovaný k tomu zabudol doplniť, že svedok Ing. A. bol na základe pracovnej zmluvy zamestnaný na pozícii čašníka, pričom predmetom jeho činnosti neboli žiadne činnosti súvisiace s projektom. Mal podpísanú aj druhú zmluvu na pozíciu riaditeľ hotelového zariadenia, v ktorej však nebolo uvedené ani hotelové zariadenie, ani to, kde sa malo nachádzať. Svedok Ing. A. v rámci svojej výpovede uviedol, že školenia prebiehali len formálne, prezenčné listiny sa podpisovali masovo, nie na školeniach, ale vtedy, keď sa pracovníci zastavili vo firme. Aj pracovníci, ktorí bežne vykonávali činnosti v stavebnej oblasti, bežní stavební robotníci, boli vedení ako účastníci projektu na pozícii kuchár alebo chyzná pre to, aby formálne spĺňali podmienky projektu, hoci v stavebnej činnosti pokračovali aj vtedy, keď mali byť údajne na školeniach. Ak obžalovaný Š. v odôvodnení odvolania tvrdí, že Ing. A. mal na starosti organizáciu školení a seminárov, podľa prokurátorky ho potom obžalovaný nemal zamestnať na pozícii čašníka. V zhode s napadnutým rozsudkom pritom prokurátorka zdôraznila, že svedkovi Ing. A. mala byť pracovná zmluva ponúknutá na základe personálneho screeningu, za čo si nechal obžalovaný preplatiť faktúru poskytovateľom, hoci personálny screening nikto nevykonával a svedok bol oslovený priamo obžalovaným na základe dlhodobej známosti.

Za irelevantné považuje prokurátorka tvrdenia obžalovaného, že hoci v rámci projektu bola možnosť refundácie miezd, túto nevyužil a ani to nemal v úmysle, pretože skutok spočívajúci v neoprávnene vyplatenom príspevku ani nebol žalovaný, preto nie je zrejmé, z akého dôvodu sa obžalovaný bráni, že ho nespáchal.

S poukazom na uvedené považuje prokurátorka vinu obžalovaného za preukázanú bez rozumných pochybností a navrhla, aby odvolací súd odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietol.

K odvolaniu obžalovaného sa vyjadrilo aj poškodené Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny písomným podaním z 8. februára 2021, v ktorom uviedlo, že s napadnutým rozsudkom sa stotožňuje a vo vzťahu k nároku na náhradu škody doplnilo, že sa nestotožňuje s tvrdením obžalovaného, že školenia, ktoré boli súčasťou projektu, aj reálne prebiehali, pretože uvedené je v rozpore so skutkovým stavom, z ktorého vyplýva úmysel obžalovaného spáchať skutky, ktoré sú mu kladené za vinu. Poškodený sa taktiež nestotožňuje s názorom obžalovaného, že súd riadne nezistil skutočnú škodu, naopak, prihliadol na okolnosti prípadu a za skutočnú škodu považoval iba časť skutočne vyplatených finančných prostriedkov vo výške 84 120,- eur, ktoré podľa poškodeného bez pochybností korešpondujú s odplatou za faktúry, ktoré boli vystavené za fiktívne realizované činnosti. Poškodený pritom dal do pozornosti aj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 1. októbra 2020, sp. zn. C-603/19, v zmysle ktorého „Článok 325 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni ustanoveniam vnútroštátneho práva, ako sa vykladajú vo vnútroštátnej judikatúre, podľa ktorých si štát nemôže v trestnom konaní uplatňovať náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená podvodným konaním obvinenej osoby, ktoré má za následok spreneveru finančných prostriedkov z rozpočtu Európskej únie, a v rámci tohto trestného konania nemá k dispozícii nijaké iné konanie, ktoré by mu umožňovalo uplatniť si svoj nárok proti obvinenej osobe, pokiaľ, čo musí overiť vnútroštátny súd, vnútroštátna právna úprava stanovuje účinné konania umožňujúce vrátenie neoprávnene vyplatených príspevkov z rozpočtu Európskej únie.“

Poukázal taktiež na rozhodnutie Úradu vládneho auditu zo 4. júla 2017, ktorým uložil prijímateľovi odvieť finančné prostriedky vo výške porušenia finančnej disciplíny v sume 37 712,30 eur, pričom k úhrade sumy zo strany prijímateľa doposiaľ nedošlo. Samotné toto rozhodnutie však nemá podľa poškodeného vplyv na trestné konanie, pretože porušenie finančnej disciplíny nemá trestnoprávny rozmer. V nadväznosti na to považuje poškodený výrok o náhrade škody za vecne správny, pričom k námietke obžalovaného, že v predmetnej veci nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, poškodený uviedol, že bez pochybností sa o dôvodoch na odstúpenie od zmluvy dozvedel až z výsledkov trestného konania. Poškodený sa nestotožňuje s tvrdením obžalovaného, že nárok poškodeného na náhradu škody nie je uplatniteľný v trestnom konaní, pričom v tejto súvislosti poukázal na uznesenie ústavného súdu z 1. apríla 2015, sp. zn. II. ÚS 219/2015, v zmysle ktorého vzťah o pridelení nenávratného finančného príspevku je administratívnym vzťahom len do momentu uzavretia Zmluvy o poskytnutí NFP, pričom od momentu uzavretia zmluvy o NFP sa tento administratívny vzťah mení na súkromnoprávny vzťah.

S poukazom na uvedené má poškodený za to, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Obžalovaný Q. Š. odvolanie doplnil aj prostredníctvom obhajkyne JUDr. Ivety Rajtákovskej písomným podaním z 13. marca 2023, v ktorom navrhol zrušiť napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d), e), f) Trestného poriadku a vec vrátil Špecializovanému trestnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Dôvod odvolania podľa § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku podľa jeho názoru zakladá nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v rozpore s § 168 ods. 1 Trestného poriadku, pretože na str. 6 až 21 rozsudku je uvedený len výpočet dôkazov vykonaných v konaní pred súdom a z odôvodnenia na str. 21 až 23 nemožno zistiť, akými úvahami sa súd spravoval pri hodnotení navzájom si odporujúcich dôkazov. Rovnako z neho nie je zrejmé, ako sa súd vyrovnal s jeho obhajobou a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Odôvodnenie napadnutého rozsudku nedáva podľa obžalovaného odpoveď ani na základné otázky, ktorých zodpovedanie je podmienkou sine qua non pre záver o jeho trestnej zodpovednosti, o jeho zavinení, o naplnení pojmových znakov skutkovej podstaty

trestných činov, ako aj o skutočnej výške škody, ktorá je zásadným kvalifikačným momentom pri oboch trestných činoch, z ktorých bol obžalovaný uznaný za vinného. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, aké konkrétne povinnosti prijímateľ porušil, rovnako tak absentuje účel, na ktorý boli prostriedky určené. Rovnako tak nie je zrejmé, v rozpore s akým konkrétnym ustanovením zmluvy o NFP bola skutočnosť, že zamestnanci spoločnosti pred ukončením školení vykonávali práce iného charakteru ako tie, pre ktoré mali nadobudnúť zručnosti práve vzdelávaním a školeniami, ktoré boli predmetom projektu. Rovnako tak v napadnutom rozsudku nie je uvedené žiadne skutkové zistenie, ktoré by opodstatňovalo nekalé úmysly prijímateľa v kontexte zmluvných povinností medzi spoločnosťou C. - Z., s. r. o. ako objednávateľom a spoločnosťou C. - C., Z., E., s. r. o. ako dodávateľom kurzov a spoločnosťou C. - Z., s. r. o. a spoločnosťou E., s. r. o., ktorá bola poverená projektovým riadením. Absencia týchto náležitostí odôvodnenia rozsudku nemôže byť podľa obžalovaného zhojená ani tým, že by tieto skutkové zistenia doplnil odvolací súd, pretože proti jeho rozhodnutiu sa obžalovaný môže brániť len vo výrazne obmedzenom rozsahu podaním dovolania. Ak súd, riadiac sa svojim subjektívnym názorom o prínosnosti či neprínosnosti školení, niektoré za prínosné považoval, nie je zrejmé, z akého dôvodu všetky vyplatené prostriedky z NFP považoval za škodu spôsobenú obžalovaným.

K dôvodom odvolania podľa § 321 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku obžalovaný poukázal na nejasnosť skutkových zistení prvostupňového súdu spôsobujúcich ich nezrozumiteľnosť a doplnil, že súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Po opätovnom zopakovaní podstatnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku a jednotlivých bodov Zmluvy o NFP obžalovaný uviedol, že je nejasné, ako je možné na jednej strane konštatovať neexistenciu podmienok na vykonávanie školení, kamuflovanie od samého začiatku a zároveň vykonávanie školení konkrétnymi lektormi a rovnako za nezrozumiteľné považuje konštatovanie súdu, že spoločnosť C.- nemala žiadne podmienky pre vykonávanie vzdelávacích školení s následným konštatovaním, že celá táto činnosť sa nakoniec vykonávala lektormi T. M. C.. Z opisu skutku podľa názoru obžalovaného nevyplýva nič, čo by nasvedčovalo tomu, že od začiatku, teda zrejme od podania žiadosti o NFP, mal úmysel porušiť záujem chránený Trestným zákonom. Napriek tomu, že rozhodnutím ministerstva bola jeho žiadosť schválená, súd vyjadril svoj vlastný názor o neužitočnosti školení pre zamestnancov prijímateľa. Pokiaľ Špecializovaný trestný súd na strane 21 rozsudku uvádza, že najmenej 16 svedkov potvrdilo, že nevykonávali prácu, na ktorú boli podľa pracovných zmlúv s C.-Z. zaradení, obžalovanému nie je zrejmé, aký to má vzťah k odsudzujúcemu rozsudku, teda ktoré konkrétne ustanovenie zmluvy o poskytnutí NFP či všeobecných zmluvných podmienok tým mali byť porušené. Samotná skutočnosť, že predmetom vzdelávania a školení bola aj starostlivosť o zákazníka v sektore služieb, a kurz manažmentu v cestovnom ruchu, nijakým spôsobom nevyvracia obhajobu obžalovaného, že osoby, ktoré, v čase školení vykonávali iné práce, mali mať v budúcnosti uplatnenie v sektore služieb, v iných spoločnostiach, v ktorých bol spoločníkom obžalovaný. Pokiaľ súd v napadnutom rozsudku uviedol, že je nepochybné, že B. Z. nikdy žiadne školenie nevykonávala, nevysporiadal sa s výpoveďami svedkov B. Q. a C. Y., ktorých výpovede na hlavnom pojednávaní prečítal, a z ktorých vyplýva, že títo dvaja svedkovia si meno B. Z. ako lektorky pamätajú. Opätovne poukázal na výpovede svedkov A. a O., ktorých považuje za nedôveryhodných a ktorí na neho podali trestné oznámenie za nevyplatenie mzdy a odstúpného, vo vzťahu ku ktorému bol oslobodený spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo 17. apríla 2019, sp. zn. 13T/101/2017.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku podľa obžalovaného taktiež nevyplýva, akým spôsobom sa súd vysporiadal s náplňou zmluvných povinností spoločnosti E., s. r. o., vyplývajúcou jej zo zmluvy z 31. júla 2010, v znení jej Dodatku č. 1 a Dodatku č. 2, pričom v tejto súvislosti doplnil, že

projektové riadenie, zabezpečované prostredníctvom tretej osoby, je bežným postupom pri realizácii projektov na základe príspevkov z ESF a štátneho rozpočtu. Obžalovaný výslovne popiera akýkoľvek úmysel porušiť záujem chránený Trestným zákonom a rovnako sa dôrazne ohradzuje voči údajnému kamuflovaniu a vopred osvojenému si úmyslu vylákať akékoľvek prostriedky z ESF, či zo štátneho rozpočtu. Rovnako sa dôrazne ohradzuje voči tomu, že by to mal byť on, kto „sám dianie okolo školení podrobne sledoval“, pretože zo skutočnosti, že bol niekedy prítomný na školeniach, nemožno takýto záver vyvodiť. Opätovne poprel, že by, s výnimkou jedného prípadu, dával niekedy podpisovať

prezenčné listiny.

V rámci dôvodu odvolania podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku v celom rozsahu poprel svoju trestnoprávnu zodpovednosť, resp. ak by teoreticky bolo možné pripustiť akúkoľvek jeho zodpovednosť, tak len vo vzťahu k tej časti platieb, ktoré boli bez akýchkoľvek rozumných pochybností vyplatené prijímateľovi.

V rámci dôvodu odvolania podľa § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku poukázal na to, že rozsudok, uložený po takmer 12 rokoch od údajného spáchania ekonomickej trestnej činnosti, naňho dopadá neprimerane tvrdo a nie je možné ho považovať za spravodlivý.

Napokon k dôvodu odvolania podľa § 321 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku opätovne poukázal na nezákonnosť uloženej povinnosti nahradiť spôsobenú škodu s poukazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 29. novembra 2017, sp. zn. Tpj-60/2017, ako aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 1. októbra 2020, sp. zn. C-603/19.

S poukazom na uvedené obžalovaný navrhol rozhodnúť tak, ako to uviedol v úvode odvolania.

III.

Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie obžalovaného Q. Š. je čiastočne dôvodné.

Najvyšší súd ako súd odvolací preskúmaním na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu zistil, že súd prvého stupňa vykonal vo veci všetky potrebné a pre rozhodnutie vo veci dôležité dôkazy, pričom tieto správne vyhodnotil.

V zhode s názorom prvostupňového súdu možno konštatovať, že vina obžalovaného Q. Š. bola preukázaná vykonaným dokazovaním, z ktorého vyplynulo, že obžalovaný Š. po tom, ako prostredníctvom svojej manželky za spoločnosť C.-Z. uzatvoril s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, v zastúpení Slovenská implementačná agentúra Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, na základe čoho mu bolo postupne vyplatených 107 932,50 eur, v žiadostiach o platbu uvedených vo výroku rozsudku pritom nepravdivo deklaroval, že peniaze boli použité na vykonanie školení „produktivita a organizácia práce, zvládanie stresu, kurz manažmentu a komunikačného tréningu“ lektormi J. O., B. Z. a vykonanie personálneho screeningu na obsadenie dvoch novovytvorených pracovných miest, pričom doklady, ktoré mali preukazovať výkon školení, boli nepravdivé v osobe lektora i účastníkov, ako aj ďalších deklarovaných skutočnostiach, vytvorené za účelom obohatenia sa na úkor poskytovateľa nenávratného finančného príspevku v prospech firmy C.-Z., ako aj spoločností E., s.r.o. a C.-C., Z., E., s.r.o., hoci predmet fakturácie nebol dodaný. Uvedeným konaním obžalovaný spôsobil Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky škodu vo výške 84.120,- eur (1.200 + 20.730 + 20.730 + 20.730 + 20.730), z čoho suma 71.502,- eur predstavovala prostriedky Európskych spoločenstiev a suma 12.618,- eur predstavovala prostriedky štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Obžalovaný ako štatutárny orgán spoločnosti pritom bol podľa zmluvy zodpovedný za pravdivosť údajov a tejto svojej zodpovednosti sa nemohol zbaviť tým, že mal plnenie zo zmluvy zabezpečiť prostredníctvom zmluvného vzťahu s inou spoločnosťou, resp. mal zamestnávať zamestnanca, ktorý mal činnosť tejto inej spoločnosti kontrolovať.

Hoci obžalovaný v odôvodnení odvolania argumentoval tým, že mal viacero povinností a nemal časový

priestor na dohliadanie na to, či školenia prebiehajú v dohodnutom rozsahu, z vykonaného dokazovania vyplynulo, že na niektorých školeniach sa zúčastnil, resp. v jednom prípade bol aj osobne zaniest prezenčnú listinu na podpis jednej zamestnankyni, hoci tvrdil, že na zabezpečenie všetkých podkladov k školeniam, vrátane prezenčných listín, mal svedka Ing. A.. Z uvedeného je teda zrejmé, že obžalovaný mal prehľad o priebehu školení, pričom v zmysle Zmluvy o poskytnutí NFP bol povinný zabezpečiť, aby poskytnuté prostriedky boli využité len na ten účel, na ktorý boli zmluvou určené. Už z jeho výpovede je pritom zrejmé, že napríklad personálny screening nebol inou spoločnosťou vykonaný v zmysle zmluvne dohodnutého plnenia, ale ako obžalovaný sám uviedol, firma mu mala poslať len podklady a personálny screening napokon vykonal on sám. Napriek tomu celú touto spoločnosťou fakturovanú sumu, bez akýchkoľvek korekcií predložil na preplatenie v rámci žiadosti o platbu. Rovnako tak predložil všetky faktúry za školenia, z ktorých časť sa neuskutočnila, čo potvrdzujú výpovede svedkov, ktorí uviedli, že buď sa žiadnych školení nezúčastňovali alebo sa zúčastňovali len niekoľkých, avšak podpisovali viacero prezenčných listín naraz. Obžalovanému sa pritom nekladie za vinu, že spôsobil škodu nevykonaním celkového rozsahu školení, ale len tou časťou, ktorá nebola vykonaná. Na vyvodenie trestnej zodpovednosti za trestný čin poškodzovania finančných záujmov európskych spoločenstiev ani za trestný čin subvenčného podvodu sa pritom nevyžaduje získanie prospechu, ale spôsobenie škody, teda nie je podstatné, či sa obžalovaný obohatil sám alebo sa jeho konaním obohatili aj iné firmy.

Pokiaľ obžalovaný v odôvodnení odvolania namietal nedôveryhodnosť svedkov Ing. A. a O., k tomu sa žiada uviesť, že výpovede týchto svedkov usvedčujúce obžalovaného neboli v predmetnej veci osamotené, naopak, boli potvrdené aj výpoveďami ďalších svedkov uvedených v napadnutom rozsudku, ako aj ďalšími vo veci vykonanými dôkazmi.

K obžalovaným namietanej skutočnosti, že jeho cieľom nebolo obohatiť sa v rámci projektu, pretože hoci v rámci projektu bola aj možnosť refundácie miezd zamestnancov, túto nevyužil, sa žiada v zhode s vyjadrením prokurátorky uviesť, že za tento skutok ani nebol žalovaný, preto nie je zrejmé, z akého dôvodu sa obžalovaný bráni, že ho nespáchal a navyše táto skutočnosť ho nemôže ani vyvíňovať zo spáchania iného skutku, pre ktorý naňho bola podaná obžaloba.

Možno preto uzavrieť, že vina obžalovaného bola vykonaným dokazovaním dostatočným spôsobom preukázaná, pričom na uvedenom nič nezmenili ani jeho odvolacie námietky.

Pokiaľ ide o výrok o treste, k tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že s prihliadnutím na dĺžku trestného konania v predmetnej veci sa najvyšší súd stotožnil s časťou odvolania obžalovaného, že s poukazom na dĺžku konania by bolo neprimerane prísne ukladať mu nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere štyroch rokov, ktorý mu bol uložený napadnutým rozsudkom. S poukazom na to najvyšší súd pristúpil k zníženiu trestu s tým, že nakoľko obžalovanému ukladal súhrnný trest, tento podľa § 42 ods. 2 veta druhá Trestného poriadku nemohol byť miernejší ako trest ukladaný predchádzajúcim rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu z 13. septembra 2019, sp. zn. BB-5T/3/2019, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. júla 2020, sp. zn. 3To/11/2019, teda nižší ako trest odňatia slobody na 3 roky s podmieneným odkladom na 4 roky.

Za účelom posúdenia toho, či je obžalovanému potrebné predĺžiť skúšobnú dobu podmieneného odsúdenia alebo doplniť niektoré z ďalších povinností alebo obmedzení si najvyšší súd vyžiadal správu probačného a mediačného úradníka o plnení uložených povinností a obmedzení obžalovaným Q. Š. v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia uloženého mu rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-5T/3/2019, v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3To/11/2019, vo vzťahu ku ktorému mu ukladal súhrnný trest odňatia slobody. Z tejto správy vyplynulo, že počas probačného dohľadu sa obžalovaný Q. Š. zúčastnil (v termínoch 14. až 17. apríla 2020, 22. až 24. júna 2021 a 7. a 8. apríla 2022) troch valných zhromaždení Miestnej akčnej skupiny Pod hradom Čičva, čo rozhodne nemožno podľa názoru najvyššieho súdu považovať za vzdelávacie podujatie, na ktorom sa mal obžalovaný podľa rozhodnutia súdu prvého stupňa zúčastniť a rovnako za takú prednášku o tom ako a podľa akých predpisov a akým postupom sa majú používať finančné prostriedky Európskej únie nemožno považovať informačné a konzultačné ako aj koordinačné stretnutia ku konkrétnemu projektu

tejto akčnej skupiny, a to najmä preto, že nešlo o teoretickú prípravu, ale praktické aplikovanie predpisov o použití uvedených prostriedkov. Z uvedeného je zjavné, že nešlo o výukový - vzdelávací program, aj keď potvrdenie uvádza, že uvedené aktivity obsahovali vzdelávanie, informovanie a konzultácie, nie však formou, aká bola obžalovanému uložená. Pre vysvetlenie: je rozdiel, ak by sa obžalovaný zúčastnil výukového programu s uvedeným obsahom, v ktorom by sa oboznamoval s jednotlivými predpismi určujúcimi ako nakladať s finančnými prostriedkami EÚ, s postupmi, ako tieto predpisy v praxi realizovať a aké nástroje pri tom používať, oproti tomu sa obžalovaný Š.F. podľa potvrdenia zúčastnil praktickej realizácie predpisov o použití finančných prostriedkov EÚ v rámci realizácie konkrétneho projektu. Vo svojej podstate povinnosť uložená obžalovanému Špecializovaným trestným súdom spočívala v teoretickej príprave a vzdelávaní vo všeobecnosti, kdežto potvrdenie svedčí o aplikácii teoretických vedomostí v praktickom prípade, čo je z hľadiska odvolacieho súdu neprijateľný rozdiel a tým považoval uloženú povinnosť za nesplnenú obžalovaným. To isté platí aj o účasti na pojednávaní súdu prvého stupňa, ktoré sa malo týkať trestného činu podľa § 261 ods. 1 a nasl. Trestného zákona.

Ani jednu z uložených povinností obžalovaný v lehote dvoch rokov nesplnil.

Okrem toho z priebežnej správy probačného úradníka PhDr. Štefana Ocilku a zo záznamov o účasti obžalovaného na stretnutiach s ním vyplýva, že priebeh tohto dohľadu je výsostne formálny a formalistický bez obsahovej náplne vedúcej k pomoci v náprave obžalovaného a plní čisto evidenčný, nie však dohľadový a vzdelávací charakter.

S poukazom na uvedené najvyšší súd uložil obžalovanému súhrnný trest odňatia slobody v trvaní troch rokov, ktorého výkon mu však podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní piatich rokov, v rámci ktorej mu okrem ponechania doteraz nesplnených povinností uložených rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-5T/3/2019, v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3To/11/2019, uložil aj povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody spôsobenú škodu.

Takto uložený trest, ktorý je miernejší ako trest uložený napadnutým rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, zároveň však s dlhšou skúšobnou dobou podmiennečného odsúdenia a uložením aj povinnosti nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu, považuje najvyšší súd za primeraný, zákonný a zodpovedajúci kritériám zásadám ukladania trestov podľa § 34 Trestného zákona.

Napokon, vo vzťahu k výroku o náhrade škody senát 2T v súlade so svojou doterajšou judikatúrou, ktorá bola predložená aj na prijatie stanoviska trestnoprávneho kolégia (pozri napríklad rozsudok najvyššieho súdu zo 14. apríla 2020, sp. zn. 2 To 2/2019), uvádza, že vzťah medzi poskytovateľom finančných prostriedkov Európskej únie a ich žiadateľom je vzťahom verejnoprávnym len do momentu uzatvorenia zmluvy o poskytnutí NFP, pričom okamihom uzatvorenia zmluvy o poskytnutí NFP nadobúda vzťah medzi jej účastníkmi súkromnoprávny charakter. Z toho vyplýva i oprávnenie trestného súdu rozhodnúť o nároku poškodeného - v prerokúvanom prípade Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý bol riadne a včas uplatnený tak, že ho buď prizná alebo poškodeného odkáže s jeho nárokom na náhradu škody na civilné konanie.

Protiargumentáciou predchádzajúcej rozhodovacej činnosti je celý rad ustanovení zákona 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Z významných ustanovení, ktorými sú najmä §§ 3 ods. 1 písm. a), 16 ods. 1, 2 a 4, ale predovšetkým § 25 upravujúci zmluvu a § 33 ods. 1, 2, 5 upravujúci pravidlá realizácie poskytnutia a vrátenia príspevku, ktorými sa samozrejme rozumejú prostriedky Európskych spoločenstiev.

Na základe týchto ustanovení a konkrétneho rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžf/118/2013 z 1. júla 2014, v ktorom tento súd uviedol okrem iného, že okamihom uzatvorenia zmluvy o poskytnutí NFP nadobudol vzťah medzi žalobcom a žalovaným súkromnoprávny charakter a prípadné nároky z neho je možné uplatňovať v civilnom konaní a nie prostredníctvom správneho súdnictva. Toto rozhodnutie

najvyššieho súdu potvrdil uznesením sp. zn. II. ÚS 219/2015 z 1. apríla 2015 aj Ústavný súd Slovenskej republiky, v ktorom okrem iného uviedol, že v konkrétnom prípade podmienkou pre odstúpenie ministerstva (ako poskytovateľa NFP) od zmluvy nebolo vydanie rozhodnutia v správnom konaní, ale postačovalo porušenie zmluvnej povinnosti. Okamihom uzatvorenia zmluvy o poskytnutí NFP nadobudol vzťah medzi žalobcom a žalovaným súkromnoprávny charakter a prípadné nároky z neho je možné uplatňovať v civilnom konaní a nie prostredníctvom správneho súdnictva.

S poukazom na uvedené preto možno považovať za zákonný a správny výrok napadnutého rozsudku Špecializovaného trestného súdu, ktorým uložil obžalovanému povinnosť nahradiť poškodenému Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny spôsobenú škodu a so zvyškom nároku na náhradu škody poškodené ministerstvo odkázal na civilný proces.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.